

Valtuustoaloite avohakkuuttomasta kuntametsien hoidosta 11.12.2017

Avohakkuu on tasarakenteisen metsänkasvatuksen päätehakkuu, jossa yksittäisiä säästöpuita lukuun ottamatta alueen puusto hakataan kokonaan. Avohakkuut vaikuttavat oleellisesti alueen lajistoon, vesistöihin ja virkistysmahdollisuuksiin.

Viihtyisät ja ulkoilemaan houkuttelevat kuntametsät ovat tarpeen kuntalaisten hyvinvoinnille. Lähivirkistysalueiden merkitys ihmisten terveydelle on koko ajan selvempi. Jo pieni määrä metsässä vietettyä aikaa alentaa verenpainetta ja laskee muita stressioireita. Kunnilla on erityisvastuu myös luonnonsuojelusta ja kestävästä kehityksestä alueellaan (KL 1 §, LSL 6 §). Hyvinvoivat kuntametsät ovat oleellisia myös metsälajiston kannalta. 36 prosenttia uhanalaisista lajeista elää ensisijaisesti metsissä ja tämän lisäksi runsas joukko lajeja tarvitsee metsiä jossain vaiheessa elinkiertoaan. Suurin uhanalaisuuden syy ja tulevaisuuden riski metsälajeille on nykymallisen metsätalouden aiheuttamat muutokset muun muassa metsien ikärakenteessa ja lahoppuun määrässä. Metsäelinympäristöistä jopa 70 prosenttia on uhanalaisia joko määrän tai laadun muutosten perusteella. Tähänkin syynä on metsien intensiivinen käyttö.

Metsienkäsittelymenetelmillä on suuri merkitys myös ilmastönäkökulmasta. Avohakkuut ja sitä seuraava maanmuokkaus vaikuttaa merkittävästi ilmastoon esimerkiksi pienentämällä metsien kykyä sitoa hiiltä ja vapauttamalla maaperän hiiltä ilmakehään.

Metsänkäsittelymenetelmien valinnalla voidaan vaikuttaa myös kunnan vesistöjen tilaan. Avohakkuut ja sitä seuraava metsämaaperän muokkaus aiheuttavat vesistöpäästöjä, jotka ovat muun muassa ravinnepäästöjä (kuten typpeä ja fosforia) ja kiintoainepäästöjä. Nämä päästöt aiheuttavat vesistöjen rehevöitymistä. Erityisesti turvemaidella metsätalous aiheuttaa myös liettymistä aikaan saavia humuspäästöjä vesistöön.

Monilla kunnilla on talous- tai virkistysmetsiksi luokiteltuja metsiä, joita hyödynnetään samoilla periaatteilla kuin yksityisten omistamia talousmetsiä. Metsiä käsitellään harvennus-, avo- ja siemenpuuhakkuilla, suometsiä kunnostusojitetaan ja maaperää käsitellään maanmuokkauksilla. Lopputulos on monesti luonnonarvojen ja virkistyskäytön kannalta huono.

Avohakkuille on myös vaihtoehto, joka oikein toteutettuna huomioi paremmin virkistys- ja ilmasto- ja luontokysymykset. Metsien jatkuvassa kasvatus on metsänhoitoa, jossa aluetta ei hakata täysin paljaaksi, vaan metsä säilyy peitteisenä. Metsien jatkuva kasvatus antaa kunnalle siihen sopivissa metsissä tuloja tasaisemmin kuin avohakkuumetsätalous. Samalla säilytetään metsien maisema-arvot paremmin, marja- ja sienisatoa saadaan vuosittain ja metsiin sitoutuneen hiilen määrä säilyy suurempana. Metsäpeitteisyyden säilyminen on tärkeää virkistyskäyttäjien lisäksi myös muun muassa metsäkanalinnuille.

Jatkuva kasvatus on menetelmänä perusteltu myös taloudellisesti, kuten oheisesta Suomen Ympäristökeskuksen tutkimuksen tuottamasta kaaviosta ilmenee. Jatkuva kasvatus tuottaa paremman tuloksen myös useimmilla muilla mittareilla mitattuna, kuten hiilensidontakyvyssä, mustikan peitteisyydessä yms ekosysteemipalveluissa. Jatkuvan kasvatuksen on todettu olevan toimiva menetelmä useimmilla metsätyypeillä, ja siitä on jo runsaasti käytännön kokemusta sekä tutkimustietoa mm Helsingin Yliopistolla ja Sykellä. Vanhojen uskomusten mukaisten jatkuvan kasvatuksen ongelmien on todettu perustuvan väärään tietoon.

https://www.helsinki.fi/.../files/atoms/files/conbio_peura.pdf

Riihimäen kaupungin metsänhoitosuunnitelmaan lisättiin voimakkaasti metsään kohdistuvia tuottopaineita ja avohakkuualueita vuonna 2016. Nykyisessä suunnitelmassa avohakkuuta ja sen kaltaista käsittelyä on suunniteltu talousmetsiin 45,6 ha ja puistometsiin 16,7 ha.

Metsänkätös suunnitelmassa kaudelle 2017 – 2018 avohakkuuta on suunniteltu 7,5 ha.

Vastuullinen kunta tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden virkistyä lähimetsissä, kantaa vastuuta luonnon monimuotoisuuden säilymisestä ja vesistöjensä tilasta sekä toimii ilmastovastuullisesti.

Me valtuutetut esitämme, että kuntamme luopuu avohakkuista ja muista voimaperäisistä metsätaloustoimista ja siirtyy metsissään jatkuvan kasvatuksen menetelmiin. Esitämme myös, että kuntamme määrittelee metsänhoidon päätavoitteeksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen sekä monipuolisten virkistymetsien tarjoamisen asukkaille. Lisäksi esitämme, että nykyisen metsänhoitosuunnitelman avohakkuukohteiden käsittely muutetaan jatkuvan kasvatuksen mukaisiksi poimintahakkuiksi.

Riihimäellä 11.12.2017

Vihreä valtuustoryhmä